

N:o 33.**Af Herr W. Falk: Om förändrad lydelse af 9 och 27 §§ i gällande Bevillningsförordning.**

Nästlidet är förevar åter hos Riksdagen den förut der behandlade frågan om ändring af §§ 9 och 27 Bevillningsförordningen, i syfte att deri meddelade stadgande, i afseende å den ort, der bevillning bör bolag påföras, måtte så förtydligas, att den riktiga grundsats, hvarpå nämnda stadgande är bygd, att nemligen bevillning skall påföras, der bolagets rörelse drifves, måtte vinna en mera konsekvent tillämpning, än den lagskipande makten, på grund af ordalagen i berörda stadgande, eller andra förhållanden, hittills funnit kunna ske. De förslag, som i detta afseende framställdes, tillvunno sig äfven det afseende, att Bevillnings-Utskottet lemnade sitt förord till ett ifrågavarande bestämmelser förtydligande tillägg, beträffande, bland andra, jernvägsbolag, ehuru denna framställning, till följd af Kamrarnes skiljaktiga beslut, kom att äfven för den riksdagen förfalla.

Emellertid, då de fleste af Riksdagens ledamöter, hvilka yttrade sig mot bifall till Bevillnings-Utskottets ofvannämnda förslag, erkänt det berättigade i kommunernas anspråk att komma i åtnjutande af inkomst för all rörelse, som inom kommunen bedrifves;

Då vidare det skäl, som nämnde ledamöter förnämligast åberopat såsom hinder mot förslagens godkännande, att nemligen statens bättre eller högre rätt till utbekommande af stadgad bevillning å bolagets rörelse skulle äfventyras, derest icke bevillningen påfördes uteslutande der bolagets styrelse har sitt säte, utan på flera ställen, efter uppgifter, som kunde vara godtyckliga och utan kontroll, ej lärers få tillmätas något afseende, redan derföre att i Bevillningsförordningen den princip, hvarå berörda invändning stöder sig, förut är frånträdd samt staten således förklarar sig icke kunna nämnda princip godkänna;

Då, enligt hvad under ifrågavarande ärendes behandling är vordet, med afseende å räkenskapernas noggrannhet, medgifvit, någon fara för statens rätt till bevillning af bankbolag icke visat sig uppkomma deraf, att densamma påføres i de särskilda orter,

der bolaget vid olika kontor sin rörelse drifver, efter uppgifter, som det åligger bolagets styrelse att aflemna till vederbörande länsstyrelse, på grund af bolagets afslutade räkenskaper, i granskning hvaraf länsstyrelsen har att låta förordnad ombud deltaga, och genom hvilken rättighets utöfning all godtycklighet af bolaget torde kunna anses från statens sida vara undanröjd;

Då jernvägsbolagsstyrelsernas räkenskaper utan tvifvel kunna och måste med lika fullständighet och noggrannhet föras, och dessa styrelser, lika väl som bankbolagens, torde kunna förpligtas att sålunda uppgifva vinsten af rörelsen vid de särskilda stationerna, och någon godtycklighet i sådant fall desto mindre synes kunna mera än hos bankbolag ifrågakomma, som Kongl. Maj:t vanligen förordnar särskildt ombud att i granskningen af sådana bolags räkenskaper och förvaltning deltaga;

Då, i öfverensstämmelse med sålunda granskade räkenskaper, hvarje stations värde för bolaget kan, med hänsyn till ankomne och afgångne passagerare och varor, bestämmas i vissa procent af hela inkomsten på det sätt, att all inkomst af gods och passagerare, som afgå från en station till en annan, delas till hälften på hvardera stationen, genom hvilken beräkning vinnas dels en erkänd grund för fördelning de särskilda stationerna emellan af hela inkomsten, hvilken grund utan tvifvel bör vara tillämplig i fråga om bevillning till staten inom de särskilda orterna, dels ock en lätt kontroll mot hvarje godtycklighet i berörde hänseende;

Då det i öfrigt ligger en stor både orättvisa och obillighet deri, att en enda kommun för sina kommunala omkostnader får af ett jernvägsbolag åtnjuta inkomsten äfven af den rörelse bolaget drifver vid inom andra kommuners områden befintliga stationer, och ett sådant förfarande, enligt min uppfattning, uppenbart strider mot de grunder, som finnas uttalade i 9 § af gällande Bevillningsförordning; då således den farhåga som blifvit uttalad om olägenheten af bevillingens fördelade påförande, vid ofvan anförda förhållande synes, åtminstone hvad jernvägsbolagen angår, böra vara helt och hållet undanröjd;

Då slutligen den vid ärendets föregående behandling förespeglade möjligheten att lättare vinna det åsyftade målet genom förändrade bestämmelser i kommunalförfattningarna, efter den erfarenhet föregående Riksdagar lemnat och i betraktande af dessa författningars samband med Grundlagarne, icke lärer kunna annorlunda anses, än såsom ett irrbloss att afleda uppmärksamheten från sjelfva frågan, och åt de mäktigare kommunerna än vidare bibehålla hela inkomsten af en rörelse, till väsendtlig del drifven inom andra kommuner, hvilka dock måste vidkännas alla de uppoffringar för förökad fattigvård och andra olägenheter, som för dem blifva en följd af den bolagets rörelse, som inom de samma bedrifves;

Så finner jag mig, för vinnande af den rättelse, som, på sätt ofvan förmäles, är lika mycket af erkänt behof som obestridd rättvisa påkallad, samt till utförbarheten ådagalagd, nu uppmanad att härmed vördsamt föreslå: att Riksdagen i 9 och 27 §§ Be-

villningsförordningen måtte besluta den förändring, att desamma i oförmälda hänseende erhålla följande lydelse:

§ 9. »Bevilling för inkomst af kapital eller arbete påföres bank- och jernvägsbolag der bolagets rörelse drifves, vare sig vid hufvud-, afdelnings- eller kommissions-kontor eller vid större eller mindre stationer» etc.

och § 27, sista punkten, »och bör sådant utdrag beträffande bank- och jernvägsbolag, utvisa denna vinst, fördelad på hvar och ett af bolagets särskilda kontor eller stationer, samt för de sistnämnda på så sätt bestämd, att all inkomst af gods och passagerare, som afgå från en station till en annan, delas till hälften på hvardera stationen.

Stockholm den 23 Januari 1872.

W. Falk.

N:o 34.

Af Herr W. Walldén: *Om upphörande af främmande trosbekännares skyldighet att deltaga i underhåll af svenska statskyrkoförsamlingarnes presterskap och kyrkliga inrättningar.*

Kongl. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863 stadgar, bland annat:

i § 4. »Rättighet att deltaga i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut tillkommer hvarje medlem af svenska kyrkan, som vid val af stadsfullmäktige rösträtt eger och inom församlingen är mantalsskrifven eller ändock derstädes är för fast egendom eller inkomst af arbete eller kapital till allmän bevilling uppförd, samt för oguldna utskylder till kyrka eller skola icke häftar.

Den, som till utträde ur svenska kyrkan sig anmält, är från rätt till deltagande i kyrkostämma undantagen.»